

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

362.7

Szerző:

Cím: *A szeretetház kis asztalosai*

Hely

Idő

1913

Személy

Forrás:

Budapesti Hírlap

Helyszám

Bp.
(Hely)

1913 7/3
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Közp. nyomt. XX. 32. sz. A szeretetház kis asztalosai.

— Fodor tanár tanműhelye. —

A pedagógusok régen belátták már, hogy a gyermekek kézi ügyességének fejlesztésére meg a praktikus érzék felébresztésére sem alkalmasabb, mint a gyermekek foglalkoztatása, a könnyű, kellemes és a kis tanulókat érdeklő kézimunka. Ez félig-meddig játékos, hasznos játékos a gyermek észre se veszi, mennyit tanul, mialatt kifarag vagy kivés egy fadarabkát, vagy megmintáz egy golyót, tálat. A gyermekek műhelye, ahol játszva tanulnak meg sokféle szerszámmal, anyaggal bánni — ez volt a slöjd alapja s a cél: megkedveltetni a gyermekkel a munkát, az ügyeskedést. Ezzel az északról importált módszerrel szép eredményeket értek el, de még azok is, akik a magyar «slöjdisták» között szép eredményt értek el a slöjd tanításával, még azok is megérezték, hogy valami hiányzik ennek a kedves munkának a tökéletességéből. Az, hogy a slöjdmunkával nem produkálnak a gyermekek olyasmit, aminek haszna van, ami nem csupán játékszer, szóval, ahol az anyag nem vész kárba. Ez az utóbbi nem is annyira a pedagógia szempontjából hátránya a slöjdnek. Az tudniillik, hogy a slöjd drága, rendkívül megnehezíti a kétségkívül jó és helyes módszer elterjedését. Akárhány tanító panaszkodott, hogy a gyermekek milyen örömmel dolgoznának, ha elég anyagot, deszkát stb. tudnának nekik adni. Így a Wekerle-telepi iskolák kis műhelyeinek sem jut elég feldolgozni való anyag.

Az első, aki a szórakoztató, játékos gyermekmunkát össze tudta kötni praktikus célokkal, egy magyar tanár: Fodor Gyula. Ez a pedagógus volt az, aki a művelődési bizottság diplomával a kezében kötetnyt kötött és bealult asztalos-inasnak. Dolgozott, gyalult, fűrészelt, mint akármelyik iparostanonc, s mikor felszabadult, munkakönyvet váltott és kitanulta a fatechnológiát. Közben buzgón, becsületesen megfelelt tanári hivatásának is. A szeretetház asztalos-tanár szakképzettsége, új ötletei és szorgalma feltűnt a főváros illetékes faktornak is és Almásy Géza tanácsos nyomban észrevette, milyen érték rejlik abban, ha olyan ember tanítja a munka szeretetére a gyermekeket, aki maga is testestől-lelkestől iparos, aki a rajongásig szereti a munkáját. Egyelőre kísérletképpen, a Lövőház-utcai szeretetházban bocsátottak egy kis műhelyt Fodor Gyulának rendelkezésére. Itt dolgozik a szeretetházban nevelkedő tanulókkal. Ellátogattunk a miniatűr műhelybe, ahol tizenkét kis asztalos sürgőforog. Végtelenül kedvesek a kékkötényes, aprómesterek, — mert Fodor tanár kitűnő vezetésével valamennyien kinőttek már az inassorból — egyik-másiknak ceruza a füle mögött, s csodálható, milyen ügyesen áll a kezükben a fűrész, a véső. Apró gyalupadok mellett farnak, farag, farag, komolyan szabják a fát, számítanak, spekulálnak, kitalálják az anyagból... Milyen boldogság, ha elkészül a remekmű! Mert itt minijóformán nem is jelent kiadást egy-egy ilyen den gyermek önállóan dolgozik, amit csinál, műhely, amelynek tulajdonképpen nyitva kellene állania minden kisdíák részére.

állványokat, polcokat, félig-meddig maguk szerelték fel a műhelyt is. Mostanában igen «jól megy» a szeretetház asztalosműhelye, van munkájuk elég. Csinálnak ők szekrényt, szemléltető oktatáshoz való tárgyakat tornaszereket, most például egy csomó fapuskát, aminőket a katonás gyakorlatokhoz használnak. De ha elhasad egy ajtó, letörik a padlószéle, akkor sem kell a szomszédba menni asztalosért; legutóbb is, sorra kijavítottak mindezt, ami hiba volt tantermekben, ablakfalakon, ajtókon. És — ami a legfőbb érdeme a Fodor tanár műhelyének — a fiúcskák sokkal szívesebben dolgoznak, ha látják, hogy a munkájukat a felnőttek is komolyan veszik, értékelik. De milyen sokat ér az is, ha csak mint dilettáns-iparosok, segítenek magukon, tudják, mi a munka, kifejlődik a kézügyességük, megtanulnak bánni sokféle igazi szerszámmal. Most még csak két munkanapot tartanak hetenként, csütörtökön és pénteken délután dolgoznak három-három órát, de a gyerekek maguk is keveselik az időt s alig tudják abbahagyni a munkát. Később remélhetőleg kifejlesztik a tanműhelyt, amelynek a mi viszonyaink között nem kis érdeme az sem, hogy igen-igen olcsó. Már most is alig pár fillérbe kerül egy-egy gyermek munkája, s később, ha iparszerűbben üzhetik a foglalkoztatást, jóformán nem is jelent kiadást egy-egy ilyen műhely, amelynek tulajdonképpen nyitva kellene állania minden kisdíák részére.

Nagyjelentőségű, komoly dolog ez a kis

műhely. Amig elnéztük a vígan gyalogató fiukat s közöttük Fodor tanárt, aki itt is, ott is mutat valami célszerű fogást, utbaigazitja, tanítja őket. önkénytelenül arra kellett gondolnunk, mennyi szerencsétlen iskolába erőszakolt gyerek szaporítja a szellemi proletárok számát, holott, ha itt megkedveli a munkát, idegenkedés és félelem nélkül nyúl a kalapács után s inkább lesz iparos, tisztességes egzisztenciát teremt magának, nem züllik el és hasznos tagja lesz a társadalomnak. A Fodor-féle modern tanműhely eszméjét kellően értékelték Almády tanácsnokon kívül *Szaszovszky* főjegyző és *Ember* Károly fővárosi bizottsági tag is, akik helyes érzéssel belátták az új módszer rendkívül nagy előnyeit s a kis asztalosok műhelye nőni fog a mesterekkel együtt.

K. J. dr.